

DISSENY DE LA LÒGICA DE L'APLICACIÓ

Tema 5

Enginyeria del Programari

ETS Enginyeria Informàtica

DSIC – UPV

Curs 2024-2025

Objectius

- Comprendre el disseny programari com un conjunt d'objectes que interactuen entre ells i que administren el seu propi estat i operacions.
- Com derivar un disseny a partir del diagrama de classes.

Continguts

1. Introducció
2. Disseny d'Objectes
3. Disseny de Constructors
4. Disseny Arquitectònic

INTRODUCCIÓ

Introducció

Modelat Conceptual (*Anàlisi*)

És el procés de construcció d'un **model** / d'una especificació detallada del **problema del món real** al que ens enfrontem.

Està **desproveït** de consideracions de *disseny* i *implementació*.

Modelat = Disseny?

NO

Introducció

Modelatge vs. Disseny

Modelatge

Orientat al
Problema

És un procés que **estén, refina i reorganitza** els aspectes detectats en el procés de modelatge conceptual, per a generar una **especificació rigorosa** del sistema d'informació sempre **orientada a l'obtenció de la solució** del sistema programari.

Disseny

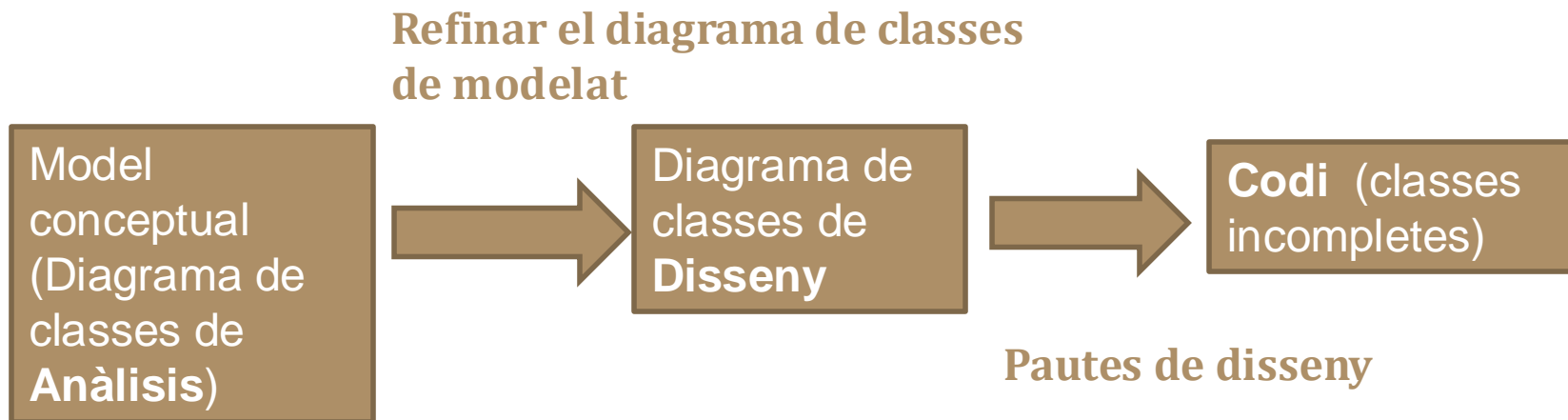
Orientat a la
Solució

El disseny afeg l'entorn de desenvolupament (i llenguatge d'implementació) com un nou element a considerar.

DISSENY D'OBJECTES

Disseny d'Objectes

- Entrada: Modelatge Conceptual
- Eixida: Disseny – Classes dissenyades en llenguatge OO

Decisions i pautes de Disseny

- Refinament del diagrama de classes
 - Crear noves classes
 - Esborrar classes i/o fusionar-les amb altres
 - Crear noves relacions entre classes
 - Modificar relacions existents
 - Restringir la navegabilitat
 - ...
- Pautes per a...
 - Disseny de Classes
 - Disseny d'Associacions
 - Disseny d'Agregacions
 - Disseny d'Especialitzacions

**Diagrama de
Classes
de Disseny**

Diagrama de Classes – Cas d'estudi EcoScooter

Model
conceptual
(Diagrama de
classes de
Anàlisi)

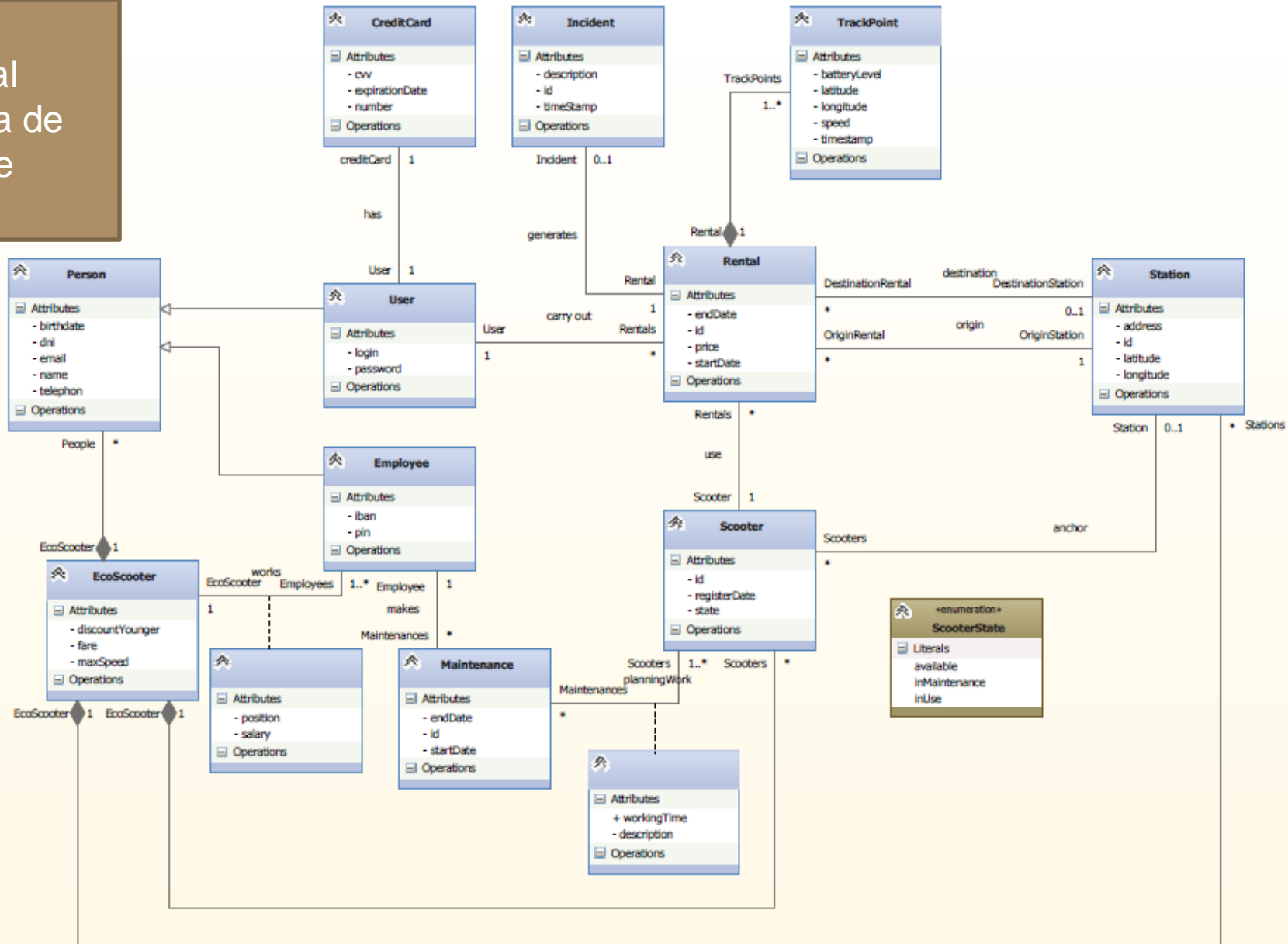

Diagrama de Classes – Cas d'estudi EcoScooter

Diagrama de
classes de
Disseny

Decisions de disseny:

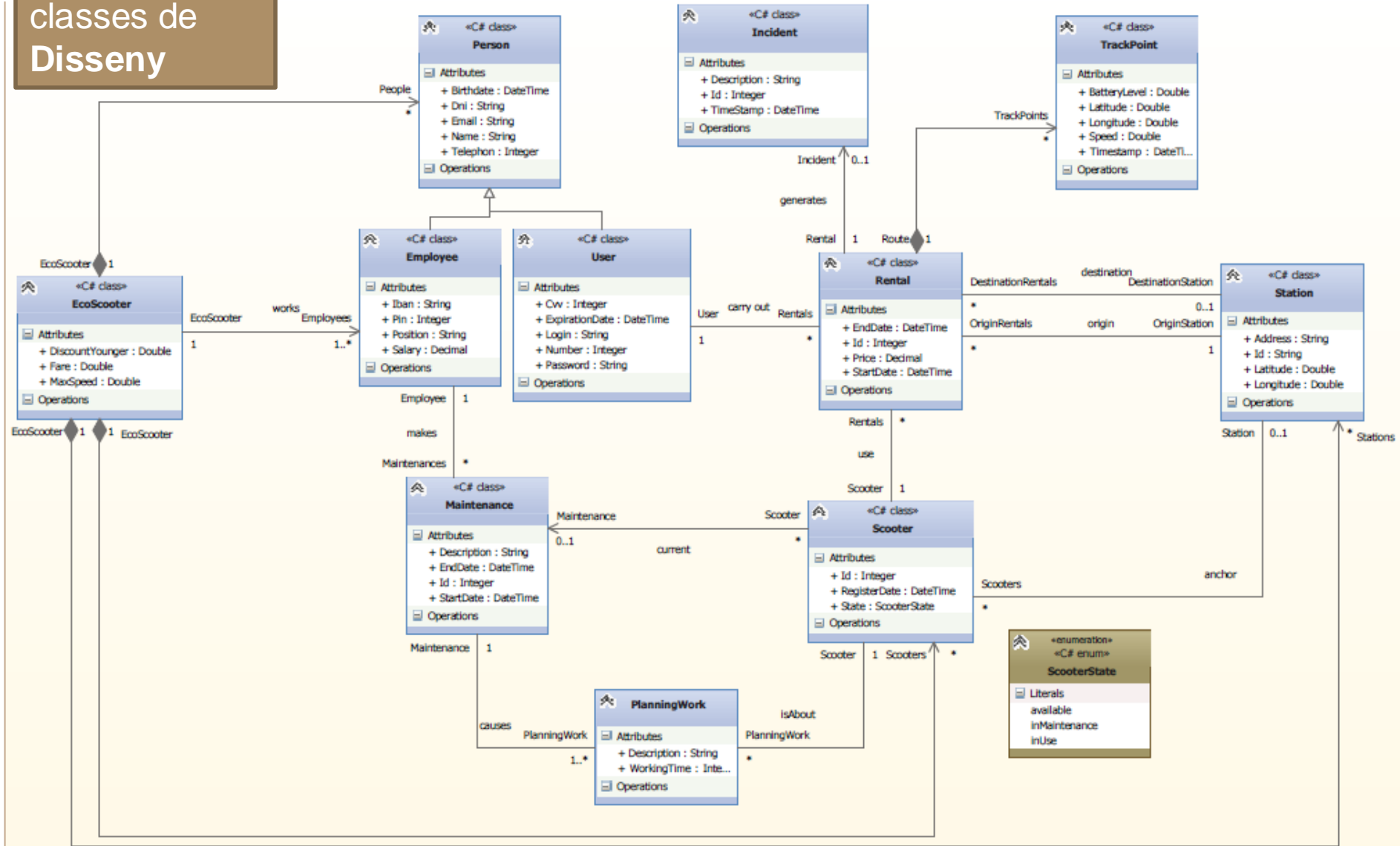
- La classe CreditCard s'elimina i els seus atributs passen a User.
- El atribut d'enllaç works (entre EcoScooter i Employee) passa a la classe Employee
- S'inclou una associació entre Scooter i Maintenance per facilitar la realització d'un informe

Restriccions de navegació:

- o De Rental a Incident
- o De EcoScooter a Person
- o De EcoScooter a Station
- o De EcoScooter a Scooter
- o De EcoScooter a Employee
- o De Rental a TrackPoint

Diagrama de Classes – Cas d'estudi EcoScooter

Diagrama de classes de Disseny

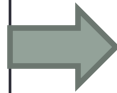
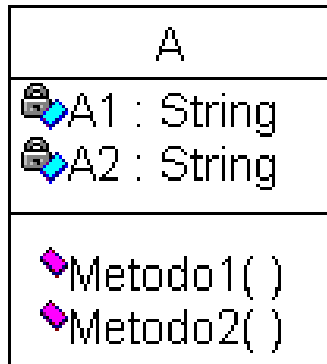

PAUTES PER AL DISSENY D'OBJECTES

Amb exemples en C#

Pautas de Disseny. Classes

Modelatge Conceptual

Disseny en C#

```
public class A
{
    private String A1;
    private String A2;

    public int Metodo1() {...}
    public String Metodo2() {...}

    public void assignar_A1(string a) {...}
    public void assignar_A2(string a) {...}
    public String obtenir_A1() {...}
    public String obtenir_A2() {...}
}
```

Nota: Els mètodes modificadors i consultors (Assignar() /obtenir()) els denominarem *set/get*

Classes (utilitzant propietats C#)

Mètodes clàssics

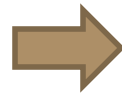
```
private string A1;
private string A2;

public void setA1(string a){
    A1=a;
}

public void setA2(string a){
    A2=a;
}

public string getA1(){
    return A1;
}

public string getA2(){
    return A2;
}
```


Propietats de C#

```
public string A1 {
    get;
    set;
}

public string A2 {
    get;
    set;
}
```

Pautes de Disseny. Associacions

Relació un-a-un

Modelatge
Conceptual

Disseny en C#

```
public class A
{
    public B Rb {
        get;
        set;
    }
}
```

```
public class B
{
    public A Ra {
        get;
        set;
    }
}
```


Associacions

Relació un-a-molts

Modelatge Conceptual

Disseny en C#

```
public class A
{
    public B Rb { // associació uno-uno
        get;
        set;
    }
}


public class B
{
    public ICollection<A> Ra {
        get;
        set;
    }
}
```

Associacions

Alternativa: mètodes específics per accés a les col·leccions

```
public class B
{
    private ICollection<A> Ra;
    public void AddA(A a) {
        Ra.Add(a);
    }
    public void RemoveA (A a) {
        Ra.Remove(a);
    }
    public A GetA(string idA) {
        foreach (A a in Ra) if (a.id == idA) return a;
        return null;
    }
    public void RemoveA(object idA) {
        RemoveA(GetA(idA));
    }
}
```

Asumimos que la clase A tiene un atributo id (identificador del objeto)

Col·leccions en C#

- Genèriques
 - List<T>, LinkedList<T>, SortedList<K,V>
 - Stack<T>, Queue<T>
 - Dictionary<K,V>, SortedDictionary<K,V>
 - HashSet<T>, SortedSet<T>
- No genèriques
 - Array, ArrayList, SortedList
 - Hashtable
 - Queue, Stack
- Concurrents i altres

[Colecciones y estructuras de datos](#) (Ayuda .NET Framework)

Elegir Col·leccions en C#

Deseo...	Opciones de colección genérica	Opciones de colección no genérica	Opciones de colección de subprocesos o inmutable
Almacenar elementos como pares clave/valor para una consulta rápida por clave	Dictionary<TKey,TValue>	Hashtable (Colección de pares clave/valor que se organizan en función del código hash de la clave).	ConcurrentDictionary<TKey,TValue> ReadOnlyDictionary<TKey,TValue> ImmutableDictionary<TKey,TValue>
Acceso a elementos por índice	List<T>	Array ArrayList	ImmutableList<T> ImmutableArray
Utilizar elementos FIFO (el primero en entrar es el primero en salir)	Queue<T>	Queue	ConcurrentQueue<T> ImmutableQueue<T>
Utilizar datos LIFO (el último en entrar es el primero en salir)	Stack<T>	Stack	ConcurrentStack<T> ImmutableStack<T>
Acceso a elementos de forma secuencial	LinkedList<T>	Sin recomendación	Sin recomendación
Recibir notificaciones cuando se quitan o se agregan elementos a la colección. (implementa INotifyPropertyChanged y INotifyCollectionChanged)	ObservableCollection<T>	Sin recomendación	Sin recomendación
Una colección ordenada	SortedList<TKey,TValue>	SortedList	ImmutableSortedDictionary<TKey,TValue> ImmutableSortedSet<T>
Un conjunto de funciones matemáticas	HashSet<T> SortedSet<T>	Sin recomendación	ImmutableHashSet<T> ImmutableSortedSet<T>

Associacions

Relació molts-a-molts

**Modelatge
Conceptual**

Disseny en C#

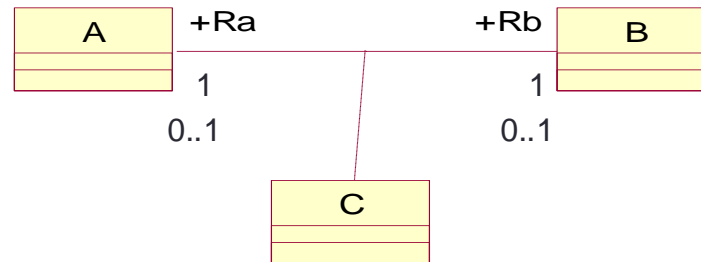
```
public class A
{
    public ICollection<B> Rb {
        get;
        set;
    }
}

public class B
{
    public ICollection<A> Rb {
        get;
        set;
    }
}
```

Associacions

Relació un-a-un (Classe Associació)

Modelatge Conceptual

Disseny en C#

```
public class A
{
    public C Rc {
        get;
        set;
    }
}

public class B
{
    public C Rc {
        get;
        set;
    }
}
```

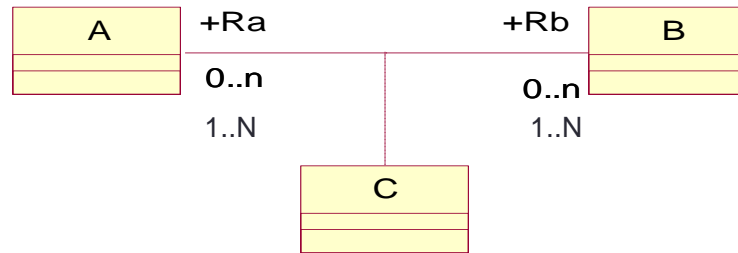
```
public class C
{
    public A Ra {
        get;
        set;
    }

    public B Rb {
        get;
        set;
    }
}
```

Associacions

Relació molts-a-molts (Classe Associació)

Modelatge Conceptual


```

public class A
{
    public ICollection<C> Rc {
        get;
        set;
    }
}

public class B
{
    public ICollection<C> Rc {
        get;
        set;
    }
}

```

Disseny en C#

```

public class C
{
    public A Ra {
        get;
        set;
    }
    public B Rb {
        get;
        set;
    }
}

```

Agregació / Composició

**Modelatge
Conceptual**

Agregació un-a-un

**Modelatge
Conceptual**

Agregació un-a-molts

**Modelatge
Conceptual**

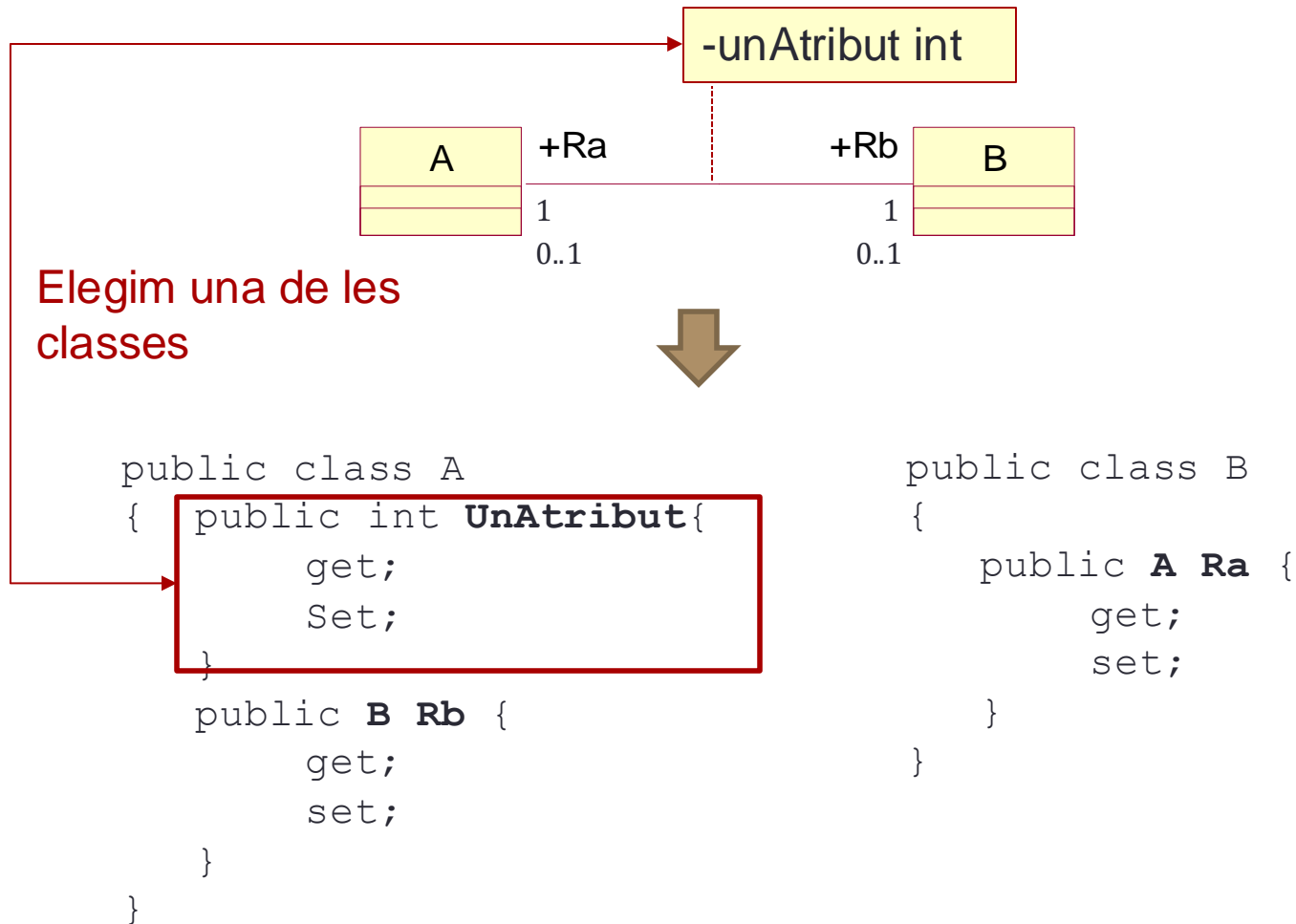

Agregació molts-a-molts

.... // se segueix les pautes ja vistes

Atributs d'enllaç (Associació un-a-un)

Atributs d'enllaç (Associació un-a-molts)

Modelatge Conceptual

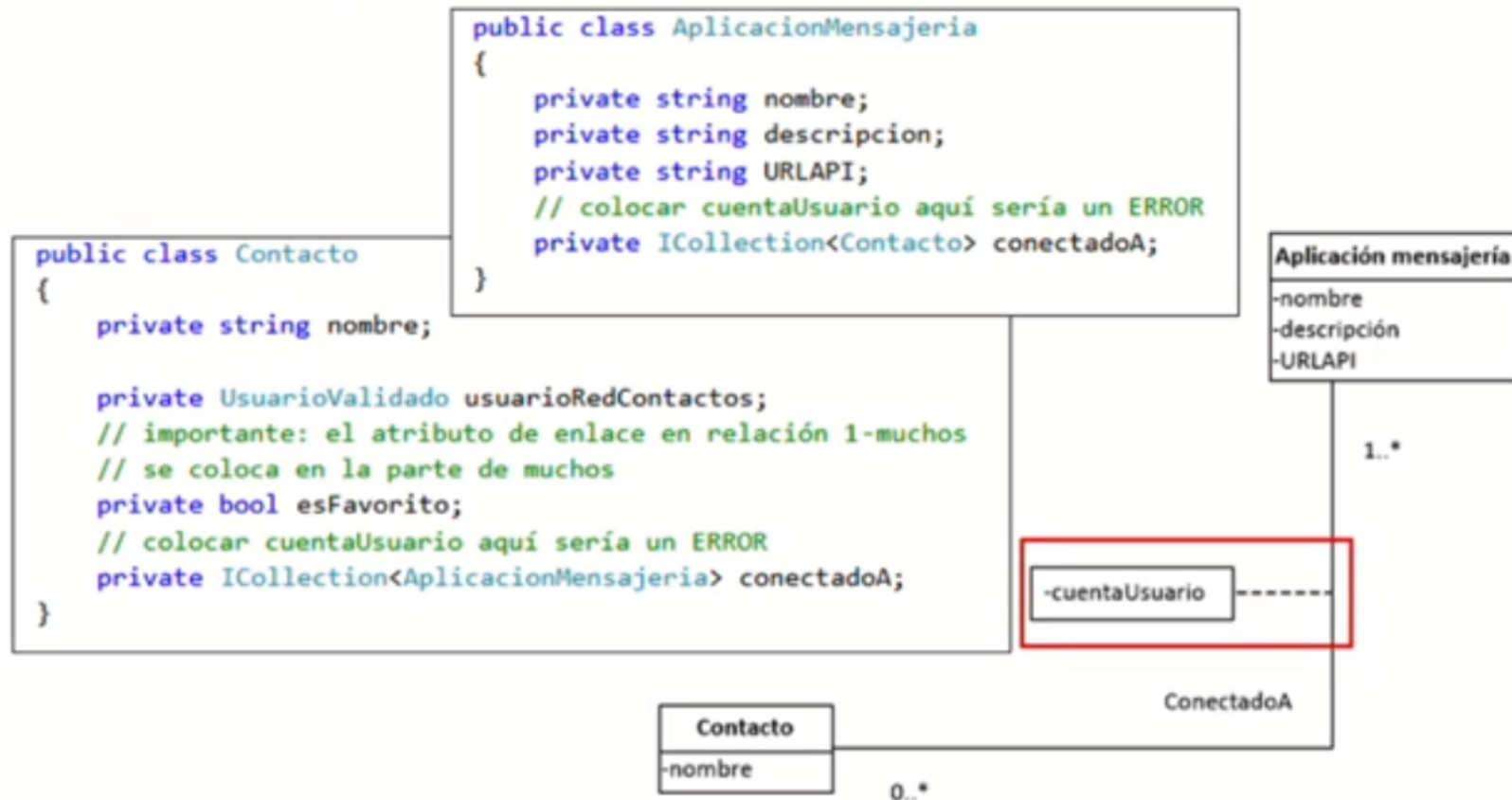
```
public class UsuarioValidado : UsuarioBasico
{
    private string nombre;
    private string numeroTelefono;
    // colocar esFavorito aquí sería un ERROR
    private ICollection<Contacto> redContactos;
}
```

```
public class Contacto
{
    private string nombre;

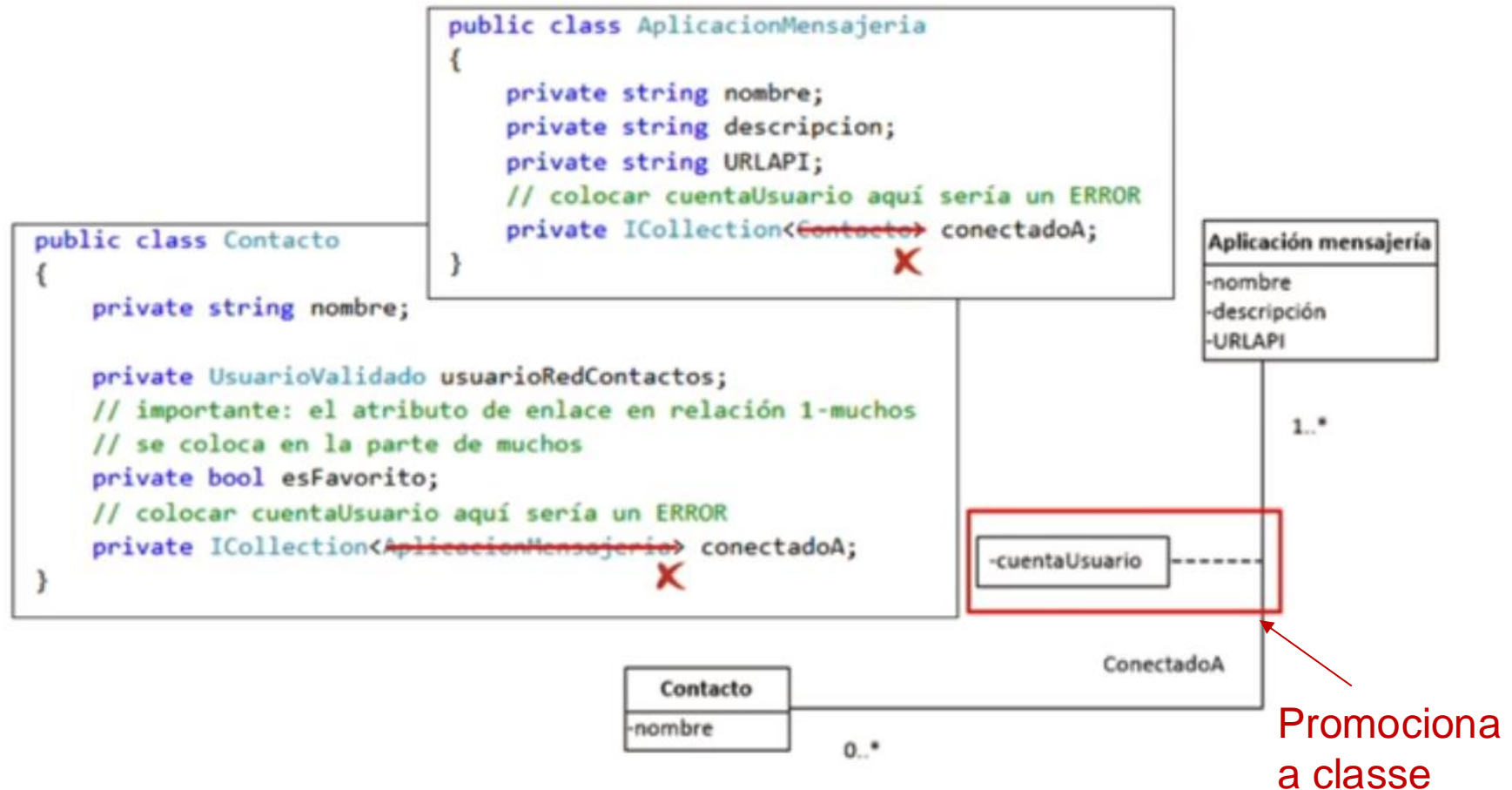
    private UsuarioValidado usuarioRedContactos;
    // importante: el atributo de enlace en relación 1-muchos
    // se coloca en la parte de muchos
    private bool esFavorito;
}
```

Atributs d'enllaç (Associació molts-a-molts)

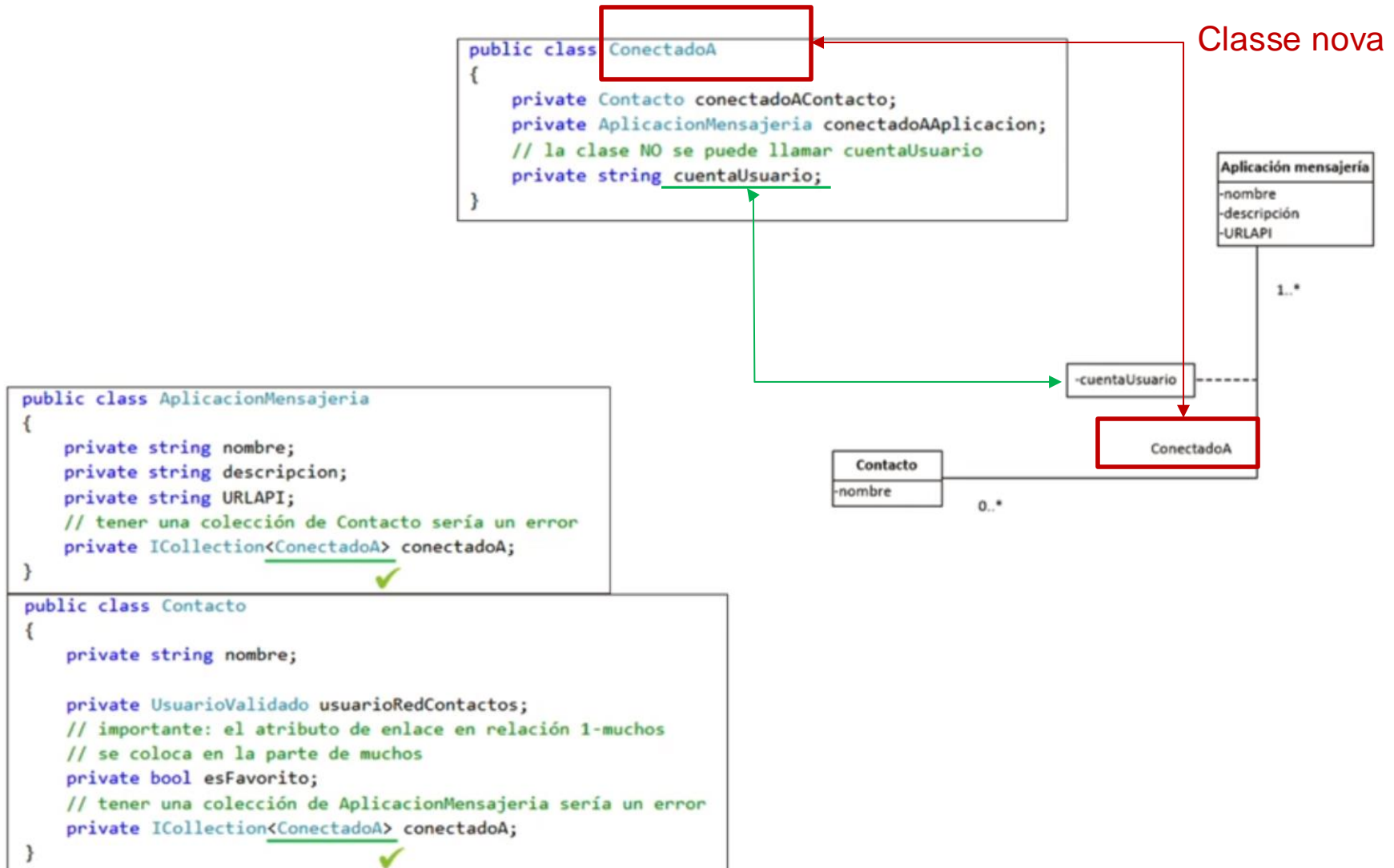
Modelatge Conceptual

Atributs d'enllaç (Associació molts-a-molts)

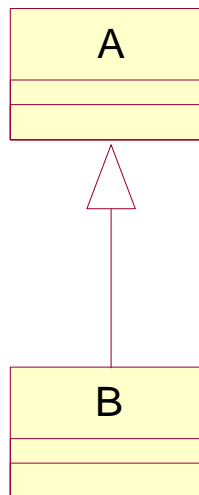
Atributs d'enllaç (Associació molts-a-molts)

Pautes de Disseny. Especialització/Generalització

Especialització Simple

**Modelatge
Conceptual**

Disseny en C#

```
public class A
{
    ...
}

public class B : A
{
    ...
}
```

Es pot jugar amb la visibilitat dels atributs i mètodes segons si volem maximitzar la facilitat d'extensió o l'encapsulació

Compte perquè en C# els modificadors no són els mateixos que en Java i té algunes peculiaritats importants

Modificadors d'Access (C#)

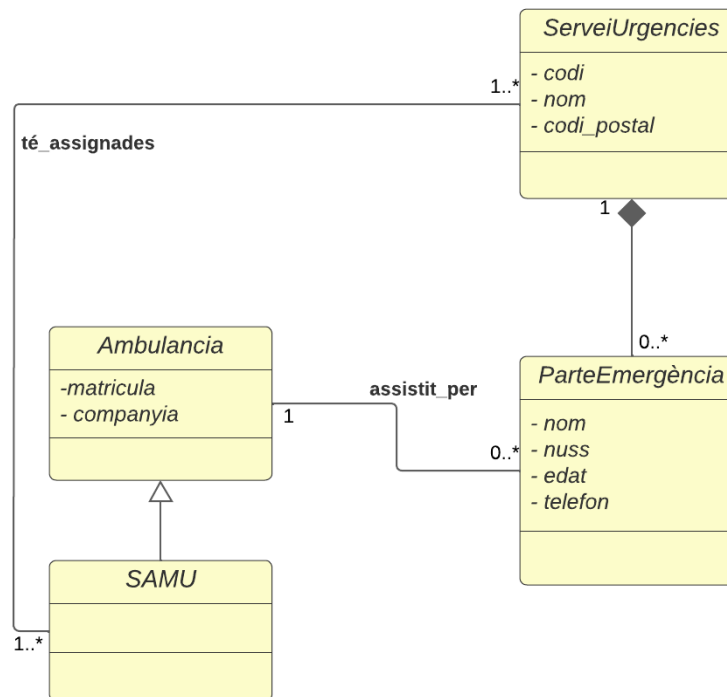
- Paraules clau que es gasten per a especificar l'accessibilitat declarada d'un membre o un tipus.

- `public`
- `protected`
- `internal`
- `private`

- `public` : el acceso no está restringido.
- `protected` : el acceso está limitado a la clase contenedora o a los tipos derivados de la clase contenedora.
- `internal` : el acceso está limitado al ensamblado actual.
- `protected internal` : el acceso está limitado al ensamblado actual o a los tipos derivados de la clase contenedora.
- `private` : el acceso está limitado al tipo contenedor.
- `private protected` : el acceso está limitado a la clase contenedora o a los tipos derivados de la clase contenedora que hay en el ensamblado actual.

Exercici

- Disseny d'Objectes

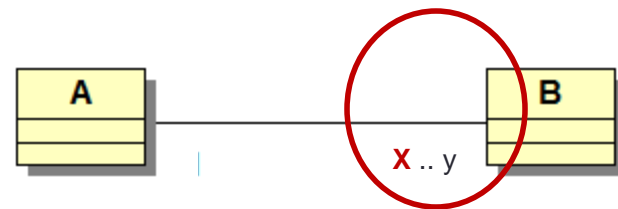

CONSTRUCTORS

Implementació ...

Consideracions sobre els constructors (1/2)

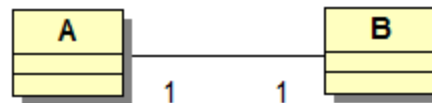
- *Inicialitzar un objecte* suposa donar valors tant al seus **atributs** com als **enllaços amb altres objectes d'altres classes**, si els haguera.
- La **multiplicitat mínima** de les associacions/agregacions determina com es realitza la inicialització

x	y	Declaració en A	Constructor de A
0	1	<pre>public B Rb { get; set; }</pre>	<pre>public A(...) {...};</pre>
1	1	<pre>public B Rb { get; set; }</pre>	<pre>public A(..., B b, ...) { this.Rb = b; ... } </pre>
0	N	<pre>public ICollection Rb { get; set; }</pre>	<pre>public A(...) { Rb=new List; ... } </pre>
1	N	<pre>public ICollection Rb { get; set; }</pre>	<pre>public A(..., B b, ...) { Rb = new List; Rb.Add(b); ... } </pre>

Consideracions sobre els constructors (2/2)

- El cas 1/1
 - Quan en els dos extrems d'una associació, la multiplicitat mínima es 1, es crea una dependència circular que no es pot resoldre en un pas.
 - S'ha de implementar-se una inicialització en mes d'un pas de forma "transaccional"...


```
public class A {
    B el_B;
    public A(...)
    {
    ...
    }
    ...
}
```

```
public class B {
    A el_A;
    public B(... A el_A)
    {
        this.el_A=el_A;
    }
    ...
}
```

```
...
//es deu executar com un tot
A un_A=new A(...);           // un A
B un_B = new B(un_A);        // un B
un_A.setEl_B(un_B);          // 1..1
...
```

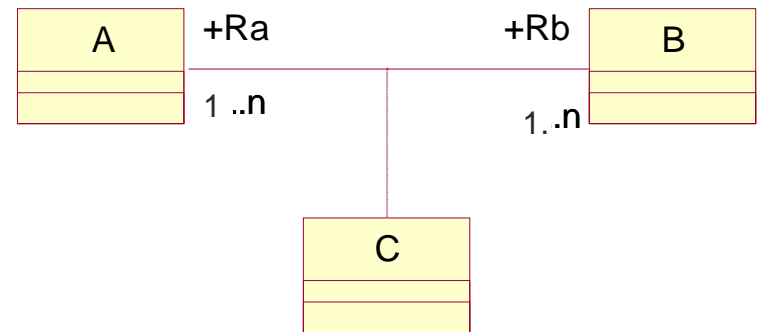
Constructors en classe associació amb 1/1

- En el cas de tindre una classe associació amb multiplicitat mínima 1 es crea una dependència circular que es resol de forma similar:

```
public class A {  
    public ICollection<C> Rc {get; set;}  
    public A(...);  
}
```

```
public class B {  
    public ICollection<C> Rc {get; set;}  
    public B(...);  
}
```

```
public class C {  
    public A Ra {get; set;}  
    public B Rb {get; set;}  
    public C(...,A el_A,B el_B);  
}
```

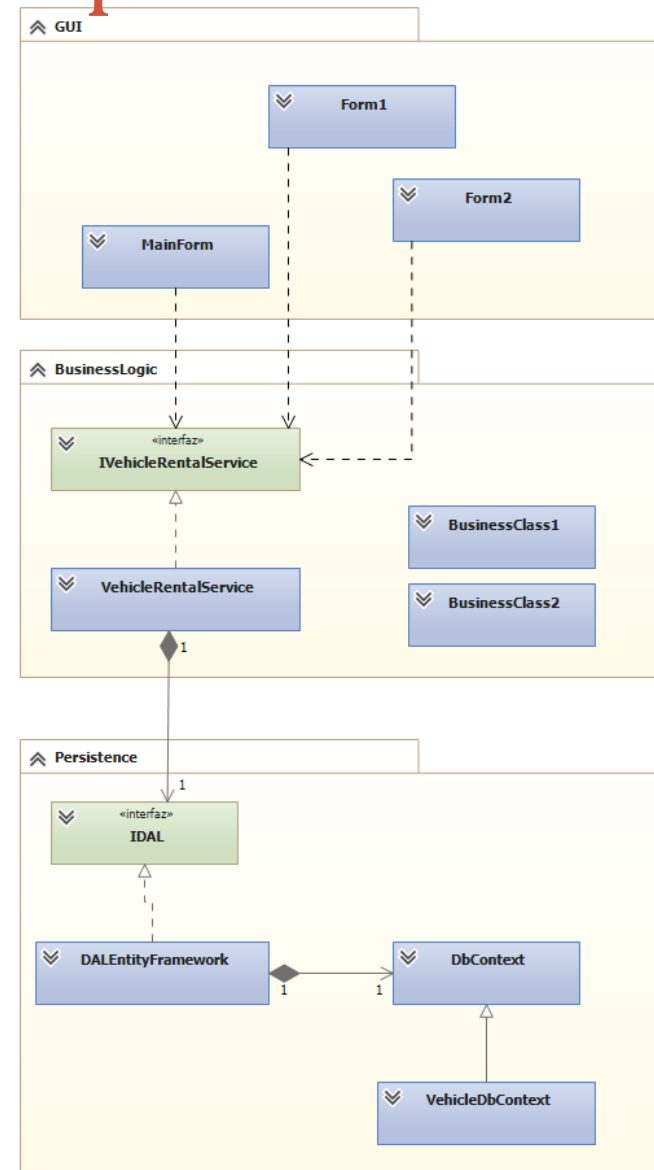


```
...  
A un_A=new A(...);  
B un_B=new B();  
C un_C=new C(un_A,un_B);  
un_A.addC(un_C);  
un_B.addC(un_C);  
...
```

DISSENY ARQUITECTÒNIC

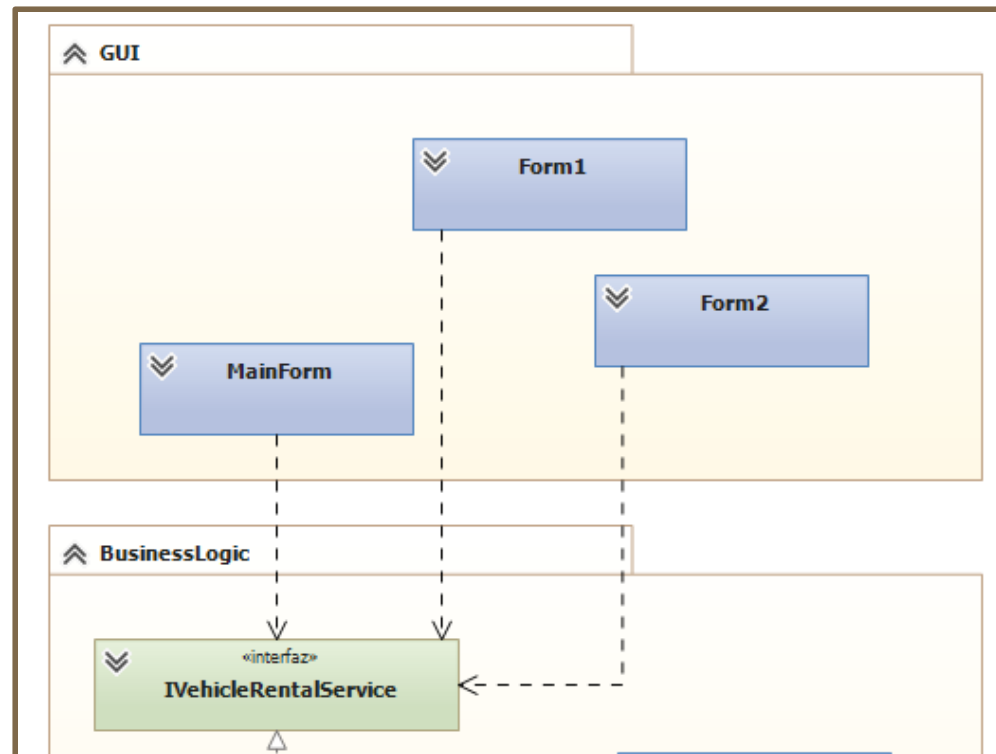
Disseny de la separació de capes

- Seguim una arquitectura multi-capa amb:
 - Presentació (IGU)
 - Lògica de negoci
 - Persistència per accés a la font de dades
- Cas d'estudi: *VehicleRentalService*

Separació de capes. Presentació

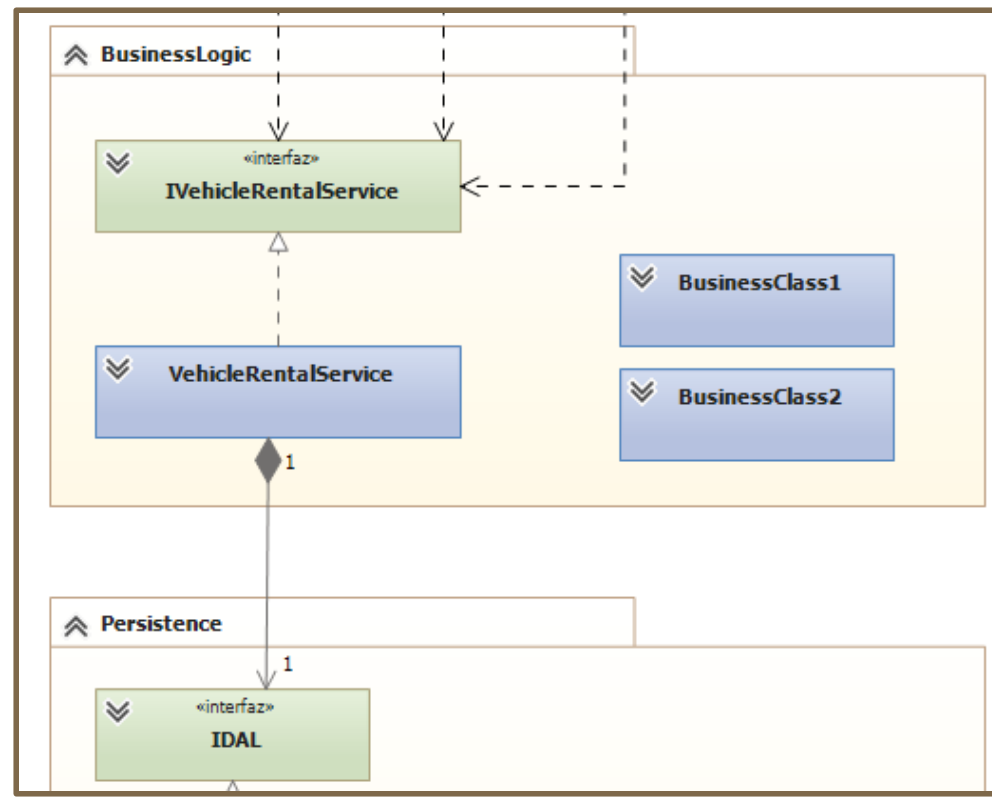
- Conjunt de formularis (un d'ells el **MainForm**)
- **Tots** els formularis accediran als servicis que ofereix la lògica de negoci (en el exemple, mitjançant VehicleRentalService)
- Per tant, el **constructor** de **tots** els formularis necessita una referència a VehicleRentalService
- Per incrementar la **reutilització** definim una **interfície** IVehicleRentalService que indica el **què**, no el **com**. Així, es podran adoptar **distintes implementacions** i la capa de presentació **no se vorà afectada**

Separació de capes. Lògica de negoci

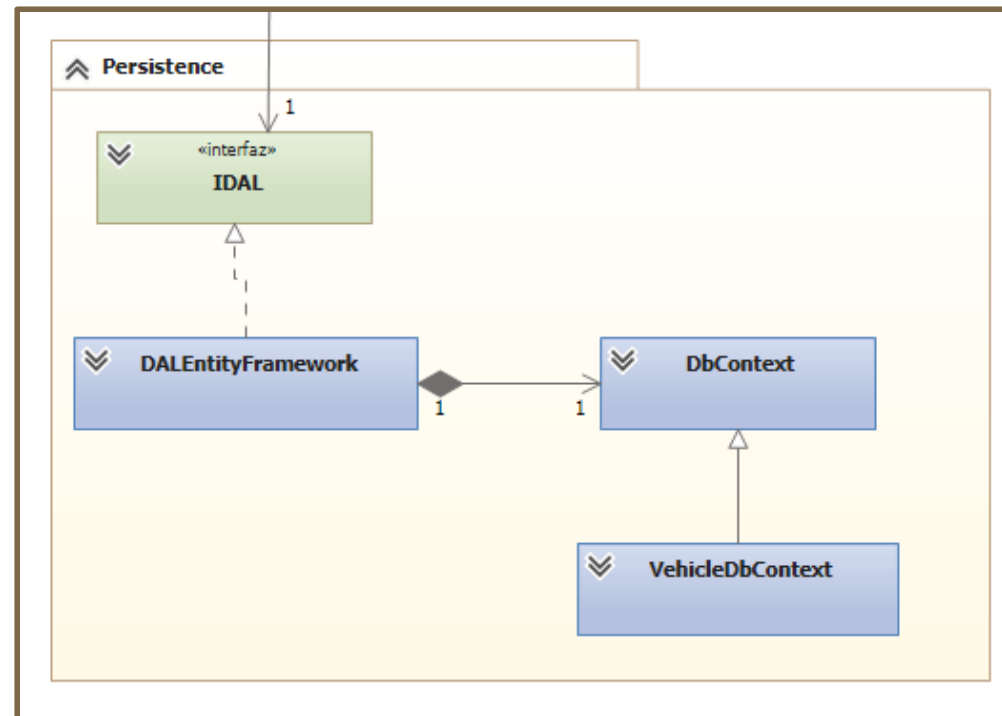
- Proporciona tots els **servicis** de la nostra aplicació (**casos d'ús**)
- Estos servicis son **identificats** en una **interfície** (en el exemple IVehicleRentalService)
- En poden proporcionar **distintes implementacions** dels servicis d'aquesta interfície (ex. VehicleRentalService o en el futur VehicleRentalService2, VehicleRentalService3...)

- estes classes **treballaran amb la resta** de las classes de la lògica
- cada **implementació** pot treballar amb una **capa d'accés a dades** diferent (**DAL**, Data Access Layer), modelada com interfície

Separació de capes. Persistència

- Proporciona l'accés **a la font de dades** (BD relacional, BD00, arxiu de text, arxiu XML, etc.)
- L'accés a dades s'**identifica** mitjançant una **interfície** (en l'exemple IDAL)
- Es poden proporcionar **distintes implementacions** dels servicis d'aquesta interfície per accedir a les distintes fonts de dades (ej. DAEntityFramework que treballa amb el framework de BD de Visual Studio)
 - però en un futur es podria implementar un DALXML per treballar amb arxius XML i **la capa de lògica no estaria afectada**

Bibliografia

- <https://msdn.microsoft.com/es-es>. Ajuda on-line per desenvolupar programari OO amb Visual Studio i C#
- Doyle, B. C# Programming: From Problem Analysis to Program Design, Cengage Learning 2016
- Stevens, P., Pooley, R. Utilización de UML en Ingeniería del Software con Objetos y Componentes. Addison-Wesley Iberoamericana 2002.